

DIPLOMOVÉ PRÁCE

PLAGIÁTOŘI, spol. s r. o.

Psaní diplomových prací se v Česku stalo lukrativním byznysem. Obrana škol je prakticky nulová.

Kauza plzeňských práv se pomalu sesouvá do propadliště dějin. Problém plagiátorství však české vysoké školství neopouští. Právě naopak – stal se z něj byznys, který žíví stále více firem.

Potřebujete diplomovou práci a nemáte čas ani chuť ji napsat? Žádný problém – on to někdo udělá za vás.

Schnat autora, který ji napíše, zabere jen pár minut práce s internetovým vyhledávačem. O zbytek se už postarají profesionálové.

Internetových stránek, na nichž najdete nabídku firem specializovaných na psaní diplomových, bakalářských, seminárních a podobných prací, týdeník Ekonom napočítal celkem jedenáct.

Za odevzdání diplomky, kterou student sám nenapsal, mu sice hrozí vyloučení ze školy, ale pouze ve velmi nepravděpodobném případě, že je podvod odhalen.

Firmy, které se věnují tomuto druhu podnikání, pak podle všeho nejsou postížitelné prakticky vůbec.

Na našem trhu tak existují subjekty, které svou podnikatelskou činností systematicky nabourávají základní principy školského systému.

Mnoha lidem se to sice nelíbí, ale nikdo z nich s tím nemůže nic dělat. »Právo mlčí a etika tíše pláče v koutku,« konstatuje vedoucí Katedry trestního práva Univerzity Karlovy Jiří Jelínek.

Referáty za peníze

Nejstarší z webů, které psaní prací na klíč nabízejí, jsou referatyababku.cz podni-

katele Petra Lukáče. Své služby začal poskytovat v dubnu 2005.

Do konce roku 2009 přibýly další čtyři konkurenti a letos se celkový počet stránek zvýšil na jedenáct. Tak rychlý nárůst napovídá tomu, že jde o zajímavý byznys.

Jak funguje? »Stačí vyplnit objednávkový formulář. Pak potvrdíte cenovou nabídku a my vyhledáme vhodného zpracovatele,« zní odpověď, která týdeníku Ekonom přišla ze serveru referatyababku.cz. Na popsaném principu fungují i ostatní dodavatelé diplomek na klíč.

Většinou se jedná o živnostníky, jsou mezi nimi ale i dvě společnosti s ručením omezeným – MaDMan's a Student Consulting.

Dobře utajení spisovatelé

Identita lidí píšících diplomové práce zůstává před těmi, kdo si je objednávají, zpravidla skryta.

Firmy však shodně ujišťují, že jsou to minimálně studenti, ale většinou už absolventi vysokých škol. »Někteří z nich momentálně studují doktorské programy, jiní již pracují v oboru, který vystudovali,« přibližuje majitel firmy, který si nepráhl být jmenován.

Je poptávka studentů po jejich práci dost velká na to, aby uživila všechny specializované firmy? »Zájem o naše služby je velký, čísla si ale necháme pro sebe,« říká Jan Šimr, spolulajitel firmy Student Consulting, která provozuje stránky www.seminarkybezprace.cz.

Jeho konkurence byla sdílnější – avšak pod podmínkou zachování anonymity.

»Na trhu jsme noví, ale už v prvním měsíci svého fungování jsme obdrželi asi třicet

objednavek. Ve třetině případů šlo o podklady pro bakalářské nebo diplomové práce. Zbytek byly podklady pro seminární práce studentů vysokých škol,« popisuje jeden z podnikatelů v oboru.

Objem zakázek, které vyřizují nejsilnější hráči, mezi něž patří třeba Lukáč, je však podle jeho odhadů několika násobně vyšší.

Podklady, nebo práce?

Jeden z autorů diplomek nám sdělil, že je schopen odevzdat šedesátistránkovou práci za jeden až dva týdny. Za tu si naúčtuje zhruba 20 tisíc korun. Stostránková práce by pak vyšla asi na 35 tisíc korun.

Zákazník platí za stránku textu. Například referatyababku.cz

35 tisíc korun

Zhruba tolik stojí stostránková diplomová práce.

požadují za normostranu diplomové práce 349 korun. Rigorózní, disertační a MBA práce jsou dražší. Stránka stojí 449 korun.

Ale abychom byli přesní – zákazník oficiálně neplatí diplomku či referát, nýbrž »podklady«.

Všechny firmy podnikající v tomto oboru jsou velmi citlivé na použitou terminologii. Ve svých nabídkách důsledně trvají na tom, že neposkytují hotové práce, ale pouze ony podklady.

Jeich podnikání tak na první pohled působí o něco etičtěji. Pokud však druhý pohled padne na ukázky »podkladů«, které najdeme na některých webech, zjistíme, že jsou k nerozeznání od práce připravené k odevzdání.

Za plagiát hrozí vyhazov

Student, který si nechá napsat práci na klíč, riskuje minimálně vyhazov ze školy, a to kvůli porušení zákona o vysokých školách.

Kdo nabízí diplomky

- » referatyababku.cz (2005)
- » referatykvalitne.cz (2008)
- » ukolydoskoly.cz (2009)
- » primareferat.cz (2009)
- » levnereferaty.cz (2009)
- » referatyhned.cz (2010)
- » vypracuji.cz (2010)
- » seminarkybezprace.cz (2010)
- » bakalarkybezprace.cz (2010)
- » zpracovaniseminarnichpraci.wz.cz (2010)
- » seminarky-od-rozarky.cz (2010)

Pozn: V závorce je uveden rok zahájení činnosti.

Zdroj: Ekonom, CZ.NIC

»Takovým jednáním se dopouští podvodu, který je podnětem pro zahájení disciplinárního řízení, jehož výsledkem může být i vyloučení ze studia,« potvrzuje Ivana Černá, prorektorka pro informační technologie Masarykovy univerzity.

Právě tato univerzita vyvinula systém na odhalování plagiátů, který dnes používá většina českých vysokých škol.

Jenže tento systém je schopen odhalit pouze podobnost práce s textem, který je již vložen v jeho databázi.

»V případě, že je závěrečná práce originálem vypracovaným za úplatu, ji ovšem počítačový program odhalit nemůže,« připouští Černá. Pikantní přitom je, že s tímto systémem pracují i firmy, které plagiátorství žijí. Svým zákazníkům totiž zaručují, že dodané práce prošly úspěšně testem.

Jak tedy mohou vysoké školy proti koupeným pracím bojovat? Prakticky nijak.

»Plagiát může odhalit vedoucí práce. To, že student není autorem textu, pak může vyjít najevo i při závěrečné obhajobě. Žádný případ koupené diplomky jsme dosud neodhalili,« přiznává Černá.

Rovněž na Univerzitě Karlově podle jejího mluvčího Václava Hájka na koupenou práci zatím nepřišli.

Není podvod jako podvod

Je ale studijní řád školy jedinou porušenou normou? »Student se tím, že vydává cizí práci za vlastní, dopouští podvodu. Ten, kdo ví, že to má v úmyslu, a text mu poskytne, tak s podvodem pomáhá,« konstatuje advokát Tomáš Sokol.

Jenže zároveň dodává, že takový podvod není trestným činem. Z pohledu trestního zákoníku totiž není dosaženo příslušné společenské škodlivosti a navíc škole takto prakticky nevznikne žádná škoda.

Otázkou také je, zda firmy dodávající diplomové práce na klíč nepřekračují meze živnostenského zákona.

»Jde o to, zda může být něco jako sepisování odborných studentských prací pro účely zkoušek legálním předmětem podnikání,« shrnuje problém Sokol.

Lze si tedy na nemorálním chování a porušování zákona vybudovat živnost? Bohužel se zdá, že ano.

»Živnostenský úřad při kontrole zjišťuje například to, zda je faktická činnost podnikatele v souladu s jeho oprávněním. K tomu, aby posuzoval soulad podnikatelské činnosti s dobrými mravy, ale oprávněn není,« sděluje vedoucí Živnostenského odboru Úřadu městské části Praha 1 Tatiana Kunštátová.

S tím, že jsou výsledky práce podnikatele používány k porušování právních předpisů, živnostenský úřad rovněž nic nenačká. »To bychom rovnou mohli začít rušit oprávnění prodejcům kuchyňských nožů. Těm se dá i zabít,« říká Kunštátová.

Autorství se nelze vzdát

Dalším předpisem, na který plagiáty narážejí, je autorský zákon.

»Autorem díla je fyzická osoba, která je vytvořila vlastní tvůrčí činností. Nikdo, ani sám autor, nemůže rozhodnout, že tomu tak nebude. Autorská práva jsou ze zákona nepřevoditelná, nelze se jich ani vzdát,« konstatuje advokátka Irena Holcová.

» Právo mlčí a etika tiše pláče v koutku.

Jiří Jelínek, vedoucí Katedry trestního práva Univerzity Karlovy

Smlouva, která by se o převod, respektive o prodej autorských práv pokoušela, by proto byla od počátku absolutně neplatná. »A stejně tak by byla v uvedeném případě neplatná i licenční smlouva,« doplňuje.

Vnitřní předpisy jednotlivých škol ale studentům ukládají povinnost uvést přímo v práci prohlášení, jímž stvrzují, že ji vytvořili samostatně.

V případě, že se skutečně jedná o práci na klíč, nikoli pouze o poskytnutí podkladů, to ale znamená, že se student vydává za autora, ač jím není.

»Tím ale porušuje zákon,« upozorňuje Holcová. Jenže pravý autor se vším fakticky souhlasí, dostane zapláceno, a tak nemá důvod si stěžovat.

Petra Sýkorová

